

Q.P. Code 00003463

Time: 3 hours

Marks: 100

N.B: 1.All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q. 1) Solve any two of the following questions.

- a) Explain the three tier structure of Panchayat Raj system in Maharashtra.
- b) State the objectives and functions of revenue administration.
- c) State the powers and functions of Tehsildar.

Q. 2) Solve any two of the following questions.

- a) Write the reasons for the economic backwardness of agricultural laborers in India.
- b) Explain the importance of agriculture in Indian rural economy.
- c) What are natural resources? Explain its importance in rural economy.

Q. 3) Solve any two of the following questions.

- a) Briefly describe the land holding system in India.
- b) State the importance of rural infrastructure in rural development.
- c) What is market? State its importance.

Q. 4) Solve any two questions from the following.

- a) Discuss the Sarv Shiksha Abhiyan.
- b) What is rural finance? State its types.
- c) State the reasons for suicide of farmers in India.

Q. 5) Write notes. (Any two)

- a) Talathi
- b) Balwantrai Mehta Committee
- c) Characteristics of Indian Agriculture
- d) Types of agriculture Labour.

Q.P. Code 00003463

गुण : १००

वेळ : ३तास

सूचना १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ सर्व प्रश्नांना समाप्त गुण आहेत.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्रश्न 1) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) पंचायतराज व्यवस्थेची त्रिस्तरीय रचना स्पष्ट करा.

ब) महसूल प्रशासनाचे उद्देश व कार्ये सांगा.
अधिकार व कार्ये सांगा.

क) तहसीलदाराचे

प्रश्न 2) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) भारतातील शेतमजुरांच्या आर्थिक मागासलेपणाची कारणे लिहा.

ब) भारतीय शेतीचे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील महत्व स्पष्ट करा.

क)

नैसर्गिक साधन संपत्ती म्हणजे काय ? त्याचे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) भारतातील भूधारण पद्धतीचे थोडक्यात वर्णन करा.
ग्रामीण पायाभूत संरचनेचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा.
काय ? त्याचे महत्व सांगा.

ब)

क) बाजारपेठ म्हणजे

प्रश्न 4) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) सर्व शिक्षा अभियानावर चर्चा करा.
ग्रामीण वित्त पुरवठा म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार सांगा.
भारतातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येची कारणे सांगा.

ब)

क)

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) तलाठी
मेहता समिती
शेतीची वैशिष्ट्ये

ब) बलवंतराय

क) भारतीय

ड) शेतमजुरांचे प्रकार